

Opzegbrief beëindigt bestuurdersaansprakelijkheid

30 oktober 2010

De bestuurder van een BV is hoofdelijk aansprakelijk voor de door de BV verschuldigde zakelijke belastingen, zoals loon- en omzetbelasting en premies werknemersverzekeringen. De bestuurder die een persoonlijke aansprakelijkstelling wil vermijden, moet er voor dat de BV de verschuldigde belasting tijdig afdraagt. Of zijn functie als bestuurder tijdig neerleggen. Een opzegbrief is voldoende om de bestuurdersaansprakelijkheid te beëindigen, zo heeft de Hoge Raad recent beslist.

Willem Schakel was makelaar/register taxateur. In 1998 werd hij door ene Carla Slinks gevraagd om tijdelijk – onbezoldigd – directeur te worden van BV X, een lege BV waarvan zij alle aandelen bezat. Slinks wilde in die BV een perceel grond kopen, maar zij wilde niet dat bij de betreffende gemeente bekend werd dat zij dat perceel gekocht had. Schakel kende Slinks beroepshalve; hij stemde in met de bestuursfunctie, ook al omdat het een tijdelijke functie was én de door hem te verrichten bestuursactiviteiten zeer summier waren. In zijn bestuurdersovereenkomst was vastgelegd dat Schakel in het Handelsregister werd ingeschreven als zelfstandig bevoegd bestuurder van de BV. In december 1999 richtte BV X samen met een andere BV een nieuwe gezamenlijke dochtervennootschap op, om daarin vastgoedactiviteiten te gaan exploiteren. Schakel werd bij die oprichting niet betrokken. Toen hij daar achter kwam, schreef hij op 29 februari 2000 een brief aan Slinks, met de mededeling dat hij per direct niet langer als (onbezoldigd) bestuurder in het handelsregister geregistreerd wilde staan. Hij had geconstateerd dat in BV X meerdere activiteiten werden verricht waarop hij geen zicht had. In mei 2000 droeg Schakel diverse administratieve bescheiden van BV X over aan Slinks. Op 3 november 2000 schreef Schakel wederom een brief aan Slinks, en deelde daarin mee dat zijn functie als bestuurder nog steeds niet beëindigd was en dat hij er geen weet van had wat er in BV X gebeurde. In de brief memoreerde hij nadrukkelijk dat zijn functie als bestuurder uitsluitend was ingegeven door de aankoop van een perceel grond voor een vastgoedproject. Ook die tweede brief leverde geen enkele reactie van Slinks op. Daarop besloot Schakel om zichzelf uit te schrijven als bestuurder van de BV: die doorhaling vond plaats op 11 december 2000. Kort daarop werd Slinks in het Handelsregister ingeschreven als bestuurder van BV X.

In februari 2003 kreeg Schakel's functie als bestuurder van BV X een verrassend vervolg: de ontvanger stelde hem hoofdelijk aansprakelijk voor de BTW die BV X niet had afgedragen terzake van de verkoop van een perceel bouwgrond. BV X had op 15 maart 2000 een perceel bouwgrond geleverd aan een andere vennootschap en de daarbij verschuldigde omzetbelasting van € 234.829 niet afgedragen. Schakel betwistte die aansprakelijkstelling: hij stelde dat hij in maart 2000 geen bestuurder meer was van BV X omdat hij die functie bij brief van 29 februari had opgezegd. Dat was het begin van een lange procedure.

Hof Arnhem handhaafde de aansprakelijkstelling, Schakel ging in cassatie waarop de Hoge Raad besliste dat voor de vraag of iemand bestuurder is van een BV (in de zin van de Invorderingswet) een inschrijving in het Handelsregister niet beslissend is. Ons hoogste rechtscollege verwees de zaak voor afhandeling naar Hof Den Bosch.

Dat Hof besliste dat Schakel in februari 2000 schriftelijk had meegedeeld dat hij zijn functie als

bestuurde wilde neerleggen, maar dat uit zijn latere brief van november 2000 moest worden afgeleid dat hij ook zelf op dat tijdstip van mening was dat hij nog steeds bestuurder was van BV X. Het hof accepteerde de aansprakelijkstelling, waarop Schakel opnieuw in cassatie ging bij de Hoge Raad. Dit keer wél met succes. De Hoge Raad stelde vast dat Schakel met zijn brief van 29 februari 2000 niets anders bedoeld had dan met onmiddellijke ingang ontslag te nemen als statutair bestuurder van de BV. Die opzegging betekende dat hij in maart 2000, bij de malicieuze BTW-transactie geen bestuurde meer was van de BV. Daarmee viel de basis voor de bestuurdersaansprakelijkheid weg: de aansprakelijkstelling werd vernietigd.

Commentaar

Deze procedure maakt overduidelijk dat het niet verstandig is om een functie als bestuurder bij een BV – die in handen is van een zakenvriend(in) – al te lichtvaardig te aanvaarden.

De Hoge Raad heeft in deze twee arresten het begrip 'bestuurder' op meerdere punten verduidelijkt. In het eerste arrest is beslist dat voor de vraag of iemand als bestuurder van een BV aansprakelijk kan worden gesteld (op grond van de invorderingswet), een inschrijving in het Handelsregister niet beslissend is. Maar – zo blijkt uit het tweede arrest – als een bestuurder als zodanig in het Handelsregister staat ingeschreven, dan is voor een aansprakelijkstelling niet vereist dat hij de functie van bestuurder ook daadwerkelijk uitoefent. En – last but not least – een bestuurder kan eenzijdig én intern ontslag nemen als statutair bestuurder van een BV, door schriftelijk aan de aandeelhouders van de BV mee te delen dat hij 'per heden' niet meer als bestuurder in het Handelsregister ingeschreven wil staan.